

DE GRONDWET.

DINGSDAG 30 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels . . . . . f. 1.00.
Voor elken regel méér . . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van gehoorde, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel regt daaronder begrepen.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 8 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

Marine.

Zeer verklaarbaar is het, dat de openbare meening zich dagelijks meer bezigt houdt met en zich ongerust betoont over den onbeheerden toestand, waarin het Departement van Marine zich bevindt. Waar reorganisatie, krachtige leiding, doortastend initiatief noodig zijn bevonden, kan een beheer *ad interim*, alleen geschikt om de machine niet te doen stilstaan, niet anders dan een *onbeheerden toestand* genoemd worden.

In zekeren zin zelfs heeft de tijdelijke opdracht van het Departement van Marine aan den Minister van Oorlog *stilstand* ten gevolge.

Zoo gelastte de Minister ENSLIE het uiteennemen van de op stapel staande schepen volgens SYMONDS constructie; omdat zij en bij de Engelschen en bij ons proefondervindelijk bewezen hebben, slechte zeeschepen te wezen. Zij stampen zwaar, slingeren zwaar, hellen tot eene zekere hoogte sterk over, 't geen voor het gebruik van het geschut altijd een nadeel is. De op stapel staande schepen van die soort waren gevorderd: het fregat *Sophie* te Amsterdam tot 18; de korvet *Java* " " " 20; de brik *Zeepaard* " " " 20; " " *Bruinvisch* " Vlissingen " 20.

De tijdelijke Minister van Marine heeft het *uiteennemen geschorst*; er is dus *stilstand*.

De Minister ENSLIE beval tevens den aanbouw van twee stoomschepen, een schoener met stoomvermogen een transportschip. De tijdelijke Minister van Marine heeft gelast den verderen aanbouw te staken: er is dus schromelijke *stilstand*.

Al geven wij toe — 't geen wij niet doen — dat die schorsing noodzakelijk zou zijn, in afwachting van 't geen de plannen eens nieuwen Ministers zijn zullen: dan springt te meer in het oog, dat het *langer onbeheerd laten* van het departement van Marine slechts kan uitloopen ten nadeele van 's lands hoogste belangen.

De overtuiging, dat het hier de hoogste belangen geldt, is de oorzaak, dat de Natie — anders niet gewoon zich sterk ten aanzien van politieke aangelegenheden te pronoceren — dagelijks meer van hare belangstelling en van hare ongerustheid tevens doet blijken. En inderdaad: in de Marine zit onze kracht. Met eene goede Marine zijn wij eene Mogendheid van den tweeden rang, die als zoodanig wel haar gewigt in de wereld tot handhaving van onzen rang van koloniale mogendheid, tot beveiliging onzer kostbare, voor menigen najverigen Staat zoo verlokkelijke Overzeesche bezittingen. Door eene goede Marine zal onze hand, zal onze scheepvaart gesteund, beschermd en ontwikkeld kunnen worden.

Onze Natie is ook eene maritime natie. De afkeer, dien wij ontmoeten voor het soldatenleven zoolang niet de vijand op 't punt staat onzen bodem te bespringen, wordt niet waargenomen met betrekking tot de zeedienst. Al de herinneringen onzer historie, de ligging van ons land, onze bezittingen, buiten Europa: alles werkt zamen, om ons aan te bevelen, de ontwikkeling onzer maritieme krachten binnen de grenzen van de krachten der Natie zelve te beproeven. Elk militair leger, is een vruchtdragend en nuttig millioen, ontrokken aan de ontwikkeling van die kracht, die onze hoogste kracht behoort te zijn. De onmatige opvoering van het budget voor het leger heeft, omdat de noodzakelijkheid daarvan niet gebleken is, dan ook heel veel allen, die de overtuiging koesteren, dat het leger een gevraagd veel nuttiger voor onze marine kon geweest zijn; die wisten, dat men zonder de krachten der marine en dan nog een of twee millioen meer aan de marine kan besteden.

De ongerustheid, waarin het Ministerie zich bevindt, de inconsequentien, waaraan het dagelijks uit den aard zijner zwevende positie toegeeft; het spel, dat met den heer ENSLIE is gespeeld; dat alles is, ge-

en niet geschikt, om een zelfstandig, wakker, bekwaam man te vinden, die geneegen is, om zich in te schepen in dat ministerieel scheepje, dat, tot speelbal van de golven van parlementaire fractien en transactien, met ieder oogenblik aan splinters dreigt te bersten of door een stortzee te worden ingezwolgen.

Maar, wanneer zoodanig persoon niet is te vinden, mag dan, om het Ministerie bijeen te houden, de keuze vallen op iemand, die ja tot de levensverlenging van 't Bewind wil bijdragen, maar niet staat op dat standpunt, van waar het hem gegeven zal zijn te doen en te beproeven, wat 's lands belang dringend vordert?

Mag de Marine, mag onze nationale kracht, mag de veiligheid onzer kolonien prijs gegeven worden aan de zucht tot behoud van personen?

Mogen uit liefde tot personen, uit liefde tot de portefeuille, gevaarlijke proefnemingen verder worden voortgezet, die, bij verdere mislukking, dreigen onze hoogste belangen op het spel te zetten?

Het is, waarschijnlijk, de vrees, dat zoo iets gebeuren kon, dat, o. a., aan het *Handelsblad* het denkbeeld schijnt aan de hand gegeven te hebben, om een middel tot uitkomst in dezen toestand voor te slaan. De vaderlandsliefde, die in dat voorstel doorstraalt, wordt door ons geapprecieerd; maar wij vreesden, dat, weggesleept door de loffelijke zucht om, tot een spoedig herstel onzer Marine mede te werken, een middel is voorgesteld, dat het doel voorbijstreeft en onbestaanbaar is met de eischen van onzen constitutionnelen regeringsvorm.

Wat toch wenscht het *Handelsblad*, dat geschiede?

Er schijnt slechts één middel te zijn om uit deze moeilijkheid te geraken. 's Konings keuze vestige zich op een eerlijk man, van beproefde bekwaamheden, van gunstig bekende antecedenten, van een vast stelsel, op de hoogte der wetenschap, in de praktijk ervaren, in één woord, op eene specialiteit bij uitnemendheid, al bekleedde hij ook juist niet den hoogsten rang in de maritieme hiërarchie. Die man wordt benoemd niet tot Minister, maar tot Directeur-generaal der Marine, en als zoodanig blijve hij vreemd aan de politieke lotwisseling van een waggelend Kabinet; hij zij als Minister verantwoordelijk, maar blijve aan het ministerie vreemd. Die man aanvaardde moedig de hem opgedragen taak, offere zich uit ware vaderlandsliefde daarvoor op, legde zijn stelsel (voor zooveel staatkunde zulks gedooft), aan de Kamers in openbare of besloten vergadering bloot, en vrage hare goedkeuring op eene begroting, in overeenstemming met zoodanig stelsel opgemaakt; hij rekene alleen op Gods hulp en eigene kracht, maar zoek geen steun in ambtgenooten, die op het hachelijkst oogenblik hem misschien aan zijn lot zouden overlaten; op geene wisselvallige sympathien of antipathien der Regering in de Kamers; men beschouwe hem en hij beschouwe zich zelf, niet als een politiek man, maar als een deskundige, aan wien eene bepaalde roeping is toevertrouwd, en die na volbrenging zijner moeilijke maar gewichtige taak, vrijwillig zijne betrekking in 's Konings handen nederlegt. Aan dien man schenke de Regering en de vertegenwoordiging haar volkomen vertrouwen, niet om staatkundige verniesten, maar om onkreukbare eerlijkheid en beproefde bekwaamheid. De ministers moge hem niet aanmerken als met hen homogeen, maar als van hen en van hunne staatkunde onafhankelijk, als man des Konings en man des volks tevens, wiens talent hen niet steunt, maar ook niet overschaduwet. De naam van dien man zal eene roemrijke bladzijde in de geschiedenis kunnen beslaan!

Is het benoemen van een directeur-generaal der Marine — alzo: een ambtenaar — overeenkomstig de eischen der Grondwet, die wil dat de departementen van algemeen bestuur *hoofden* hebben? Is de maatregel bestaanbaar niet den *constitutionnelen regeringsvorm*?

Aan wien zal "de man des Konings," aan wien "de man des Volks" verantwoordelijk zijn?

Groote en afdopende maatregelen behooren te worden genomen. Zal de Vertegenwoordiging afstand mogen en kunnen doen van de controle, die zij, naar de Grondwet, heeft over de handelingen der Regering?

Wie zal aansprekelijk zijn voor het verkeerde dat kan gedaan worden? Het Ministerie collectief, of de Minister van Oorlog als *blijvend* tijdelijk Minister van Marine? Kan een "directeur-generaal" — *vreemd* blijvende aan het ministerie — optreden in de Tweede

Kamer en daar het gevoelen doen hooren, de plannen ontwikkelen van eene Regering, waarvan hij geen deel uitmaakt, voor wier daden hij dus niet verantwoordelijk zijn kan?

Kan en mag het, overeenkomstig de grondwettige pligten, die aan de Staten-Generaal zijn voorgeschreven, gevegd worden, dat zij, "hun volkomen vertrouwen, d. i. een blind vertrouwen, schenken aan een man, die, uit den aard zijner positie, niet staan kan onder de controle van 's lands Vertegenwoordiging?"

Wordt, door zoodanigen maatregel te nemen, niet, inderdaad, de ministeriele verantwoordelijkheid weg gecijferd en, als onder Koning Willem I, alles overgelaten aan het Koninklijk goedvinden, waartegen art. 73 der Grondwet heeft gewaakt?

Wij zijn overtuigd, dat het *Handelsblad* zelf, na overweging dezer vragen, tot de erkenning zal komen, dat het, door de loffelijke zucht om een hachelijken toestand te verbeteren, te ver geleid, een middel heeft voorgeslagen, dat, toegepast, den grondslag, waarop ons constitutionneel staatsgebouw rust — de ministeriele verantwoordelijkheid — onder onze voeten zou doen wegzinken. Dan zouden wij komen tot die soort van ministeriele verantwoordelijkheid, wier verderfelijke gevolgen, onder een vorigen staat van zaken, zoo treffend geschetst zijn door graaf VAN DER DUIJN; wij zouden begin van uitvoering zien geven aan het *institutionneel*, ook door het *Handelsblad* verdoemde stelsel van den tegenwoordigen Minister van Justitie, die de Ministers slechts als commiesen, als dienaren des Konings, niet als *verantwoordelijke raadslieden der Kroon* wil beschouwd hebben.

Wat er gedaan moet worden, wanneer geen bekwaam persoon als verantwoordelijk Minister in het Ministerie zitting wil nemen, behoort de regering te weten met het oog op 't geen de vaderlandsliefde en het algemeen belang het regt hebben van haar te eischen, mogen wij veilig aan het oordeel der Kroon overlaten. Maar in geen geval mag, tot behoud van een personeel van Ministers, een der grondslagen van onze Staatsinrichting worden weggerukt.

Wij hebben, ten aanzien van het tractaat, dat tussehen onze Regering en de Amerikaansche zou gesloten zijn, waarbij consuls in onze kolonien worden toegelaten, eenige opmerkingen en vragen gedaan (No: 520), die voor een deel door den *Echo Universel* worden beantwoord.

Wat de inlichtingen betreft, die wij meenen, dat de Regering schuldig is aan de vertegenwoordiging, om op te helderen de onverklaarbare omstandigheid, dat zoo plossing als *van stelsel* is veranderd, merkt de *Echo* op, dat onze (bedekte) wensch naar inlichtingen in het parlement te geven een ijdele is; want dat, sedert den laatsten tijd, de interpellatiën slechts schijnen gediend te hebben om de zaken, waaromtrent men opheldering verlangde, zoo al niet meer duister te maken dan zij te voren waren, althans in niets op te helderen.

Op onze vragen:

In hoe ver zou 't mogelijk zijn, dat Noord-Amerika, ter uitlegging van het bekende *enforcement* in de nota van den heer de BELMONT, gesicht heeft loslating van een beginsel, waardoor wij onze kolonien van de wereld insloerden? In hoe ver zou N.-Amerika van de zaak GIBSON hebben afgezien, onder voorwaarde, dat zijn handel en zijne nationaliteit voortaan, door eigen consuls, in Nederlandsch-Indië worde beschermd tegen 't geen datzelfde Amerika, betrekkelijk GIBSON's geschiedenis, gemeend heeft te moeten opkomen? In hoeverre de Nederlandsche Regering, om van een lastige kwestie afstand te worden, om wellicht erger gevolgen te voorkomen, dien ten gevolge een *beginzel* moeten opgeven, dat steeds en ten allen tijde, door den Minister van Kolonien verklaard te zijn een hoofdvoorwaarde voor het behoud en de vestiging onzer kolonien?

geeft de *Echo* een antwoord, dat, blijkbaar uit goede bronnen geput, wel verdient in zijn geheel te worden overgenomen en de aandacht onzer lezers te trekken:

Dat antwoordt luidt aldus:

Wij hebben dan ook liever onze toevlugt tot particuliere bronnen, die leerzamer zijn dan al die onvruchtbare interpellatiën voor hem, die de ware redenen van zekere staatkundige gebeurtenissen wil leeren kennen. Volgens hetgeen men ons stellig verzeft als de overeenkomst betrekkelijk de toelating van Amerikaanse consuls in onze koloniën niet bestemd om de zaak van Gibson te smoren, althans houdt zij niet de reserve in, dat men niet meer zou spreken van de reclames van den Amerikaanse kapitein, die blijkbaar door zijn Gouvernement worden ondersteund. Zoo als men heeft medegedeeld, is deze zaak thans in handen van de commissie voor de buitenlandsche zaken van de Kamer van Afgevaardigden voor de Vereenigde Staten. Den 21 December 11. werd zij naar die commissie ter overweging verzonden, nadat de heer Orr, afgevaardigde van Zuid-Carolina, het hooge gewigt daarvan had doen uitkomen, en de commissie had verzocht die zaak met de meeste aandacht na te gaan. Wij moeten dus het rapport van die commissie afwachten om te kennen weten of de Kamer zelve het gedrag van het Amerikaanse Gouvernement goed- of afkeurt voor zoover betreft de ondersteuning, die het steeds aan Gibson verleent, ondanks eene orde van nieuwe feiten, die, in zekeren zin, zouden verklaren, om welke reden een tractaat is gesloten als waarvan men thans gewaagt.

Zij, die zich verbeelden, dat onze diplomaten niet veel te doen hebben hebben zich zeer. De zaak van Gibson alleen bezorgt hun werk genoeg. De heer Lightenvelt te Parijs heeft bevel gehad inlichtingen in te winnen omtrent de positie, die de Amerikaanse kapitein ten voorleden jare bij de legatie der Vereenigde Staten inam, en onlangs zijne spreekwoordelijke vlagheid heeft hij slechts onvolledige inlichtingen kunnen bekomen. Wij zijn niet geheel zeker of de Nederlandsche gezant te Brussel niet speciale instructiën betrekkelijk dezelfde zaak heeft ontvangen. Thans is de beurt aan den heer Gevers te Washington en zelfs aan den heer Zimmerman, consul der Nederlanden te New York, die met den grootsten ijver alles trachten te weten te komen wat de anteceden ten van Gibson betreft, alsof men zijn proces geheel wilde opmaken. Terwijl dit onderzoek plaats had, ontving de secretaris van staat, de heer Marcy (zeer toevallig!) een brief, waarbij kapitein Gibson, in algemeene bewoordingen, werd beschuldigd als geheel de bescherming van zijn gouvernement onwaardig en waarbij zekere redenen werden aangevoerd tot ondersteuning van deze aanklagte, die wij niet te weten zijn gekomen. De heer Marcy vroeg (ofschon hij het niet noodig oordeelde, de anteceden ten van Gibson na te gaan om zijne zaak te verdedigen) nogtans aan zekeren heer Mac Gregor, in den brief aangewezen, bijzonderheden over Gibsons vroeger gedrag, ten einde te constateren, dat de beweringen, waardoor Gibson de feiten moet ondersteunen, die voortvloeijen uit de stukken, die in zijn bezit zijn, uitgaan van een persoon, dien men vertrouwen kan. De brief, dien de heer Marcy te dien einde aan den heer M'Gregor rigtte, werd weldra in de dagbladen van New York opgenomen, die ze vergezeld lieten gaan van niet al te heusche opmerkingen voor den secretaris van staat. Dit heeft eindelijk ophelderingen uitgelokt van de zijde van de Union, het orgaan van den heer Marcy; waaruit o. a. blijkt, dat de zaak reeds op het tapijt was gebracht onder het bestuur van den heer Webster; dat de depêche ontangen en onderzocht waren van den commissaris Marshall, van den commodore Aulick, van kapitein Magrader, van den consul Shaw te Singapore en van den heer Cramerns te Batavia, tegelijk met eene geschrevene memorie van kapitein Gibson, dat ten gevolge van dat onderzoek het gouvernement zich ge haast had aan den heer Belmont de instructiën te geven, die hem zijne scherpe notas in de pen hebben gegeven; dat, wat er ook zijn moge van de anteceden ten van Gibson, alleenlijk overblijft te onderzoeken of zijne gevaagenzetting te Batavia gerechtvaardigd kan worden al dan niet, en dat, indien deze vraag ontkennend moest worden beantwoord, niets het gouvernement van de Unie zou beletten de regten van een Amerikaansch burger te doen eerbiedigen.

Ziet daar de stand der zaken. Thans zal men moeten zien, wat zwaarder zal wegen in de schaal van de Kamer van Vertegenwoordigers der Vereenigde Staten: of de openlijke te kennen gegeven opinie van het gouvernement van den heer Pierce ten gunste van kapitein Gibson, of zijne behendig geëxploiteerde anteceden ten en het tractaat, dat het kabinet der Nederlanden met de meest mogelijke welwillendheid aan Amerika aanbiedt, ondanks alle bedreigingen van het aanwenden van dwang (*enforcement*).

De hier medegedeelde bijzonderheden leiden ons juist, om onzen aandrang tot het geven van ophelderingen te hernieuwen; en hoezeer wij gaarne toestemmen, dat de interpellatiën in onze Tweede Kamer gewoonlijk niets anders zijn dan middelen, om de waarheid verborgen te houden, hopen wij toch dat de zaak daar op nieuw ter sprake gebracht zal worden.

Daarvoor is een gewigtige grond te meer.

In der tijd beloofde de heer VAN HALL de overlegging der stukken, zoodra hij dit niet strijdig zou achten met het belang des lands. Het Amerikaanse Gouvernement heeft die stukken thans doen drukken en met elke Amerikaanse mail zijn ze, gedrukt, in Nederland te verwachten. In dier stand van zaken vragen wij: of de heer VAN HALL niet aan de Staten-Generaal behoort over te leggen, wat weldra in alle dagbladen van Amerika zal zijn gedrukt?

Heeft evenwel de heer VAN HALL de stukken weder in zijn bezit, die hij, zoo onhandig, GIBSON in de handen speelde? Ziedaar een vraag, die wel het eerst te pas zal komen te beantwoorden.

In het Januarij-nommer van het tijdschrift der anti-revolutionnaire partij, getiteld: *de Vereeniging*, treffen wij onder de *politieke beschouwingen* weder het een en ander aan, dat ons een denkbeeld geeft van de wijze, waarop die partij gewoon is *zich zelve en hare tegenstanders* te beoordeelen.

„In welken toestand overschrijdt Nederland de grenzen van 1855?

„Wanneer wij op den politieken toestand letten, dan is die toestand niet opwekkend. Er zijn twee strijdende hoofdprijen, die der vrijzinnigen en die der anti-revolutionnairen. Eerstgenoemden verdedigen de getempered volksmagt, laatstgenoemden het getempered koninklijk gezag. Bij eerstgenoemden gaat alles van den mensch, bij laatstgenoemden van Gods woord uit.

Zoo worden de schapen van de bokken gescheiden, en de constitutionnellen bij dat deel der Natie, 't welk de uitspraken van de anti-revolutionnaire partijleiders onfeilbaar acht, als ongeloovigen en goddeloozen ten toon gesteld.

„Zij hebben niets gemeens met elkander, dan hun strijd tegen het behoud van vóór 1848; ofschon het behoud niets anders was, dan het natuurlijk gevolg van een vrijzinnigen vooruitgang, die door eigenbelang was gestuit. De anti-revolutionnaire echter bestrijdt dit behoud in zijn beginsel en in zijn gevolg.

Is dat wel zoo? Tracht de anti-revolutionnaire niet eerder, en ook uit eigen belang, dat behoud dienstbaar te maken tot bereiking van baatzuchtige bedoelingen?

„Tusschen die twee partijen staat de middenpartij, die onder de van der gematigdheid beide uitersten. Zoo als zij het heet, er onder houdt. Met geweld gaat dit niet, maar men tracht te bevredigen en dan links dan rechts te zien. Hoe krachtig die partij zij, daar velen in ons land tot gematigdheid overhellen; zoo ligt het echter in den aard der zaak en in het zoogenaamde beginsel van gematigdheid, dat het eenmaal wijken moet, en althans in een gedurigen strijd leven met twee aandringende tegenstanders. En wat zien wij nu? *Dat de vrijzinnigen winnen. Dit is verklaarbaar.*

Waarom? en ziet daar het stelsel der verdachtmaking:

„De vrijzinnige, die alles van den mensch doet uitgaan, vindt bij het natuurlijke hart gehoor en daarbij is de vrijzinnige *socialist* en voedt de natuurlijke *maar verkeerde jaloezij tegen de rijken.*

„Indien de vrijzinnigen in de Kamer nog eenige leden meer bekomen, dan raakt het Ministerie in eenen moeilijken toestand.

Wat hebben wij dan te denken van eene gemoedelijkheid, die, in lijnrechte tegenspraak met de woelingen en plannen en eischen der partij, aan de partij-gangers of die buiten hun weten worden verstrikt door eene zoettaligheid, welke te meer tot waakzaamheid dringt, toeroept:

„Onze partij trachte dan ook naar niets meer, dan het zuurdeesem en het zout te zijn. Maar dit zij die partij dan ook. Haar oog zij niet op *deze huishouding*, maar op de *eeuwige* gevestigd; hare kracht zij in het onderdaan zijn van den grooten Koning. Die *eeene* doornenkroon droeg op deze wereld. Doet 1855 haar niets dan nederlagen ondervinden, toch weet zij: *mijn Koning triomfeert eenmaal over al Zijne vijanden.*

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Even als gedurende de geheele vorige week, zien wij ons ook heden weder verplicht, onze buitenlandsche nieuwstijdingen te ontleenen aan de buitenlandsche couranten van den vorigen dag.

Het ontslag van Lord John Russell is ernst. Aanvankelijk werd de zaak niet zoo beschouwd. Het is gelijk men voorzagt, eene staatkundige manoeuvre om een einde te maken aan den strijd, welke er sedert lang in den boezem van het kabinet bestond.

Vóór de hervatting der werkzaamheden van het parlement, dacht men met het oog op de hevige aanvallen tegen de peelistische fractiën, aan eene afstreding van Lord Aberdeen, den heer Gladstone, den hertog van New-Castle en den heer Sidney Herbert, en dat Lord John Russell en Lord Palmerston in de vervanging van die vier personen zouden moeten voorzien. Men zeide, dat Lord Russell verheven zou worden tot de waardigheid van eersten lord der schatkist, als ook dat Lord Palmerston die hiaraan zijne goedkeuring schonk de portefeuille van Oorlog zou aanvaarden, en hij deze betrekking tevens die des heeren Sidney Herbert zou vervullen.

Het is echter thans gebleken, dat Lord Russell zal afstreden; maar de aangevangen beraadslagingen doen voorzien dat de edele lord de hoop niet opgeeft om weder op nieuw in het ministerie te kunnen treden. Zijne afstreding mag dus terecht bestempeld worden met den naam van staatkundige manoeuvre, en zeer juist is opgemerkt: „Lord Russell wil door eene kleine deur heengaan, om later door eene grootere weder binnen te treden.

Reeds lang kon niet onopgemerkt blijven, dat Lord Russell niet te vreden was met de eenigzins ondergeschikte positie, welke hij in het kabinet inam en zulks tengevolge van den val van het kabinet, welks hoofd hij was en dat zijne vrienden niet ophiielden allerhande pogingen aan te wenden, dat de lord zijne vorige betrekking weder zou bekleeden.

De *Times* merkt ten dezen aanzien op: „Wij willen niet opklommen tot de redenen, welke Lord Russell er toe aanleiding gegeven hebben, zijn ontslag te nemen; maar wij gelooven, dat de gewigtigste van allen was zijn tegezin om de motie van den heer Roebuck te bestrijden. Deze motie van enquête werd Woensdag jl. in

de kamer aangekondigd. Den volgenden dag, zond Lord Russell, zonder met een zijner ambtgenooten deswege vooraf te beraadslagen, hij lood Aberdeen zijn ontslag in en weigerde zelfs om als lid van het kabinet in de kamer te verschijnen, daar hij de verantwoordelijkheid, die op ieder lid van het kabinet rust van zich wilde af werpen.

„In dit opzigt is het gedrag van den edelen lord, zoo verre hetgeen daarvan bekend is, eene blijkbare afwijking der politieke gebruiken tot dus ver in Engeland gevolgd.

„De afwezigheid van den lord gedurende eene geruime poos, op een oogenblik dat er de belangrijkste militaire gebeurtenissen plaats hadden, en zijne veelvuldige redevoeringen in de provincieën gehouden, konden niet onopgemerkt blijven; hij trachtte een blijk te geven van zijn verschil van meening met het overig gedeelte van het kabinet; maar daar hij bij voortdurend deel bleef uitmaken van het ministerie Aberdeen, en het voornemen om zich daaruit te verwijderen niet aan den dag legde, zoo was hij ook verantwoordelijk voor de staatkunde en de handelingen van dat ministerie. Wij kunnen ons niet herinneren, dat een minister aftrad op een oogenblik, dat er een belangrijke parlementaire strijd zal plaats hebben over het gedrag van het kabinet, waarvan hij den deel heeft uitgemaakt.

„Eene dergelijke motie werd ter zake der expeditie van Walcheren voorgesteld en in comité-generaal behandeld. Lord John Russell kon de discussie voorzien, en zoo hij haar het hoofd niet wilde bieden dan had hij kunnen afstreden op een oogenblik, dat gunstiger was voor zijne ambtgenooten en voor het land. Het ware voorzeker eervoller geweest, met de overige leden van het kabinet te vallen, dan slechts eigen belang te raadplegen en hun in verlegenheid te laten.

„Dit leidt ons tot de vraag: welke is de uitkomst van dit ontslag? Wij aarzelen niet de overtuiging uit te draken, dat het verlies van zulk een lid van het ministerie, op een oogenblik, dat een krachtiger bewind zich mogelijk zou kunnen staande houden, een beslissenden slag is voor een kabinet, waarvan, overigens, geen der leden het bestaan wenscht te verlengen. Het belang van het land en het leger maken het gebiedend noodzakelijk, dat het gedrag ten aanzien van den oorlog zoo wel als dat van hen, die den oorlog leiden verandering ondergaan. Maar dit kan veeleer geschieden door eene ontbinding van het kabinet dan door eenige krachtige handeling, welke ook, van Lord Aberdeen en zijne ambtgenooten.

„De eerste voorwaarde om een minister ondersteuning te doen vinden is vertrouwen op eigen kracht, een vertrouwen, dat niet meer bestaat. Eene regering, die in zulk een moeilijken strijd gewikkeld is, moet bij het geheele land ondersteuning vinden. Het is oneindig beter, dat een zwak bewind ophoude te bestaan, dan zijne pogingen te zien mistukken, waar het geldt ondernemingen waarin de eer en veiligheid van het land zoo nauw betrokken zijn.

„Maar indien de ministers hunne betrekkingen blijven behouden (wij weten nog niet of zy hun ontslag bij de koningin reeds ingediend hebben): hunne afstreding ontslaat hun in geen een deele van hunne verantwoordelijkheid voor het verledene. Zy achten het meer constitutioneel en eervol het hoofd te bieden aan de motie des heeren Roebuck en Lord Palmerston heeft in de kamer verklaard, dat de beraadslagingen over de motie van enquête de prioriteit zullen hebben.

„Het is onnoodig in herinnering te brengen, welke oorzaken die enquête onvermijdelijk gemaakt hebben. Maar men moet evenwel de behoeften van onzen tegenwoordigen toestand en den tegenwoordigen staat van ons leger niet uit het oog verliezen. Het zou eene schande voor Engeland zijn, wanneer op zulk een oogenblik de wetgevend magt het schouwspel opleverde van dezelfde regeringloosheid, welke er in het kamp van Sebastopol en in de gasthuizen van Scutari heerscht.

„Eene op zich zelve staande afstreding van een minister is op een dergelijk oogenblik moeilijk te verklaren. Zij moet de algeheele ontbinding van het geheele kabinet ten gevolge hebben.

„Maar indien H. M. de leiding der zaken aan andere handen toevertrouwt, dan hopen wij, dat bij de samenstelling van een nieuw kabinet boven alles zal gelden, de hooge belangen van het land, de veiligheid van het leger en de eer onzer verbintenissen.

„Men moet meer dan onhandig Minister zijn, om dit oogenblik van nationale ramp er toe te kiezen, om de kuiperijen eener partij te doen zegevieren. Het land verlangt slechts éene zaak, dat is: eene regering, die de militaire departementen reorganiseert en de eer onzer wapenen handhaaft; op die voorwaarden kan iedere regering de ondersteuning van het parlement en van het land erlangen; maar zoo de wijziging slechts is eene armzotige medeling van wangunstige partijen, of zoo zij kuiperijen van persoonlijk eigenbelang aan den dag zal brengen, dan staat verachting hen te wachten, die de belangen des lands aan zulke heuzelingen prijs geven.

„De *Morning Advertiser* verdedigt het gedrag van Lord Russell zeer. Dit blad beschouwt den val van Lord Aberdeen en de aanneming der motie van den heer Roebuck als genoegezaam zeker, daar het kabinet eene meerderheid van minstens 30 stemmen aan zijne zijde zou moeten hebben om voegzaam te kunnen aanlijven.

„De *Daily News* beschouwt het ministerie als *feitelijk gesprongen*; want de afstreding van Lord John ontneemt de spil aan den kabinetswagen.

„Daar Lord John Russell zijn ontslag neemt, omdat een onderzoek naar het bestuur van den oorlog in zijn oog niet te weigeren was, zoo verradt graaf Aberdeen door de aanneming van het ontslag niet alleen hardnekkigheid maar verzet tegen den algemeen geopenbaarden volks wil.

„De *Herald* valt de bereidwilligheid van Lord Palmerston om voor de motie te stemmen, aan terwijl de *Chronicle*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn zeer aanbeve-
waardig voor zwakke zenuwen en sterken aandrang
het bloed naar het hoofd. Uittreksel uit eenen brief
den heer John Lloid, te Erw-wen Harlech, Merioneth
aan den professor Holloway. » Mynheer: ik reken He-
mijnen pligt, u mede te deelen, dat ik gedurende
geruimen tijd geplaatst was met duizeling in het he-
scheming aan de oogen, vergezeld van gebrek aan ee-
en algemeen zwak gestel. Geen middel had zijne onges-
heid kunnen genezen, en ten laatste nam dezelve zod-
dat ik niet meer kon uitgaan zonder van eenen bed-
gevolgd te worden. De heer Stughes te Harlech, raadde
toen aan, nwe pillen te gebruiken, hetwelk ik dede,
deed, en ik ben gelukkig u te kunnen zeggen, dat
mij geheel hersteld en mijne krachten weder ge-
hebben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als vol-
Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 11
f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7
f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij
VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amster-
bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STR-
MAN, Hoofd-depöthouder te 's Bosch, alsmede in HO-
WAY'S Etablissements te Londen, 244 Strand, en
New-York, 80 Maiden Lane. (756)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 29 Januarij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	61 3/4	Hope 1798/1816 5	101 1/2
Dito Certificat. 3	73	Dito 1823/1829 5	
Dito Dito. 4	90 1/2	Cert. 1831/1838 5	83 1/2
O. I. Leening. 4	90 3/4	Dito Dito 4 1/2	87 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2	89 1/2	Dito Hope . . . 4	76 1/2
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz . . 4	
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten . . 2 1/2		Dito 1854 . . . 5	82 1/2
D° Rotschild . 2 1/2	49 1/2	Inscr. Assign. . . 6	
Frankrijk.		Certific. dito. . 6	
Obligatiën . . . 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . . 4	
Nieuws 1	17 1/2	Oostenrijk.	
Dito Buitel. . . 3		Metalliek . . . 5	62 1/2
D° Binnenl. om. 3	31 1/2	Dito bet. Amst. . 5	74
Bew. Sp. Com. 4 1/2		Dito Nation. . . 5	65 1/2
Portugal.		Dito 1847 . . . 2 1/2	82 1/2
Londen nieuwe. 5	88 1/2	Dito 1851/1852 2 1/2	82 1/2
Dito uitgest. . 4			

Philad., bank-act. 3 1/2; Mexic., te Lond. 3 pct. 20 1/2
dito Ont. 20 1/2; Peru 4 1/2 pct. 67 1/2.

Over het geheel was de handel heden van geen en me-
waardigen aard; de stemming was in Holl. Spaansche Rus-
en Oostenrijksche fondsen een weinig beter.

FRANKFORT, Vrijdag 26 Januarij. Metalliek 5 pct.
Spanje binnenl. 3 pct. 31 1/2; dito 1 pct. 17 1/2.

LONDEN, Vrijdag 26 Januarij. Consols op t. 9
91 1/2; N. Mexic. 3 pct. 21 1/2; Peru N. 4 1/2
70 1/2; Gren. Uitg. 5 1/2; Ecuador 4; Sardinie 5 pct.
Spanje 3 pct. buit. 36 1/2; dito 1 pct. 17 1/2; 7 1/2; 17 1/2;
Certific. 4 1/2, 5 1/2, 4 1/2, 5; dito Passiv. 4, 1/2, 4 1/2, 5;
4 1/2 pct. 90; dito 5 pct. 100; Holl. 4 pct. 93; dito 2
61; Turksche leening 76 1/2.

PARIJS, Vrijdag 26 Januarij. Fr. 41 pct. 94.75
3 pct. 68; Sp. hinn. 3 pct. 30 1/2; dito 1 pct. 17 1/2
Metall. 82 1/2.

WEENEN, Vrijdag 26 Januarij. N. Metall. 82 1/2
Leen. 102 1/2; Nat. Leen. 87; Bankactien 102 1/2; Londen
99 1/2; Zilver 27 1/2; Wissel op Londen 12.12; dito op
148 1/2.

De beurs is vast. Er was geen nieuws; de heer
had het ministerie van finantien aangenomen.

herijk, daarnaar zullen behooren te gedragen. — Art. 3.
De handeldrijvende en neringdoende ingezetenen van Zuid-
Holland en de verdere belanghebbenden worden aangemaand
om, ter voorkoming van noodlooze kosten, en ten einde
buiten bekeuring te blijven zich de hier boven gestelde
tijdsbepaling voor den herijk hunner gewigten, lengte en
inhoudsmaten voor drooge en natte waren ten nutte te
maken, terwijl ter kennis van de belanghebbenden wordt
gebragt, dat tot jaarletter, gedurende 1855, voor den ijk
der maten en gewigten bepaald is de lett. L. — Art. 4.
De werkzaamheden der ijkers in de onderscheidene Arron-
dissementen zullen zich, met betrekking tot den herijk in
1855 uitstrekken tot de gemeenten in elk Arrondissement,
met uitzondering van de Arrondissementen Leijden en
Rotterdam, alwaar de dienst zal worden verrigt als volgt:

I. In het Arrondissement Leijden, overeenkomstig de
resolutie van den 2den April 1850, no. 11, van den 23
November 1852 no. 21, en van den 25 November 1853,
no. 12: a. Door den Arrondissements-ijker A. J. Boon;
in het 1ste en 2de kanton, (hoofdplaatsen Leijden en
Noordwijk) met wijziging in zoo verre van de resolutie
van den 13den Maart 1840, no. 22; 1o. Dat voor de gemeente
Noordwijkerhout de herijk zal plaats hebben te Noordwijk
binnen; 2o. Dat voor de gemeente Voorhout de herijk
zal plaats hebben te Sassenheim en 3o. Dat voor de ge-
meenten Hillegom, Lisse, Sassenheim en Warmond de herijk
zal geschieden binnen elk dier gemeenten: b. Door den
tweeden ijker D. Visser in de overige kantons, no. 3, 4
en 5 (hoofdplaatsen Woubruggen, Alphen en Woerden);
met bepaling dat de herijk voor de ingezetenen der gemeen-
ten Nieuwveen en Zevenhoven, ingevolge resolutie dezer
vergadering van den 25sten November 1853, no. 12, in
elk dier gemeenten zal plaats hebben.

II. In het Arrondissement Rotterdam, overeenkomstig de
resolutie van den 12den Februarij 1841 no. 5; a. Door
den Arrondissements-ijker J. G. Arbon in de gemeenten
Rotterdam en Kralingen; b. Door den Arrondissements-ijker
G. F. Gunning in de kantons Schiedam en Vlaardingen en
c. Door den Arrondissements-ijker M. G. Mensing in de
overige gemeenten van het Arrondissement.

* Eergister middag arriveerde voor de twee maal de
bomschuit *Martynje Mos* van den heer A. de Mos, te
Scheveningen, met eene versche lading oesters voor de
handelaren de wed. J. Hoek en Zonen, A. Legel en voor
andere plaatsen.

Eergisteren is te Scheveningen over den wal geweest,
om gist in te laden, een Engelsche stoomboot, komende
van en bestuurd naar Hull. Tegen den avond is zij ge-
laden vertrokken. De pink *de II Guurtjes*, schipper Keus-
Korving, reeder Frank Varkevisser, is gisteren met
eene lading bokking en zoutevisch naar Vlissingen onder
zeil gegaan.

Met genoeg verneemt men, dat de door den Gemeente-
raad alhier, den 16ten dezer maand, in het belang der
veiligheid, vastgestelde verordening op het verkoop van
buskruid enz., bij Heeren Gedeputeerde Staten dezer pro-
vincie, geen aanleiding tot aanmerking heeft gegeven.

Blijkens de met de jongste mail uit Curaçao ontvangen
berigten is de gele koorts aldaar steeds blijven afnemen,
en voedt men de hoop, dat die ziekte, voornamelijk met
de in de laatste dagen (medio December II.) invallende
regens, haar einde nadert.

Het laat zich, volgens die berigten, wijders aanzien,
dat de genomen maatregel van afzondering ten opzichte van
de laatstaangekomen menschappen, waarvan in ons nommer
van den 5den dezer is gewag gemaakt, den gewenschten
uitslag zal hebben; terwijl toch de gansche equipage van
de brik *Pegasus*, die hen heeft overvoerd, dobr de gele
koorts is aangetast, liet de gezondheidstoestand van het
bedoelde detachement tot dusver weinig of niets te wen-
schen over. (Staats-Ct.)

Men meent te weten, zegt de *'s Gravenh. Nieuwsbode*,
dat sedert de laatste dagen onderhandelingen zijn geopend
met den hoofd-inspecteur van het loodswezen, den schout-
bij-nacht Coertsen, tot het aanvaarden van de portefeuille
van het departement van Marine.

* De *Rotterdamsche Ct.* zegt, met zekerheid de voor
alle kunstminnaars ongetwijfeld belangrijke tijding mede
te kunnen deelen, dat mevrouw Goldschmidt (de beroemde
Jenny Lind) de stellige toezegging heeft gegeven, Neder-
land in de volgende maand te bezoeken, en zich in het
openbaar te doen hooren.

De *Utrechtsche Ct.* deelt het volgende mede:
Uit den pas verschenen Utrechtschen Studenten-Almanak
blijkt, dat het aantal der studenten aan die hoogeschool
op den 1sten November 1854 was als volgt: In de theologie
232; in de regten 169; in de letteren 7; in de genees-
kunde 53 en in de wis- en natuurkunde 10. Aldaar inge-
schreven doch elders studerende: In de theologie 29; in
de regten 26; in de letteren 2; in de geneeskunde 91; en
in de wis- en natuurkunde 2. Totaal 551.

Bij de heeren P. Bakhuizen en Zn. te Capelle a/d IJssel,
is den 25 dezer de kiel gelegd voor een fregatschip van
ongeveer 346 gemeten lasten, genaamd *Johannes Antho-
nius* en gebouwd voor rekening eener reederij onder directie
van den heer D. Keus te Rotterdam.

Men wil weten, dat als commissaris voor de belangen
der Nederlandsche nijverheid bij de wereld-tentoonstelling
te Parijs de heer Staring derwaarts zal vertrekken.

Bij gebrek aan lommen voor de bereiding van papier,
dat zich tegenwoordig overal begint te openbaren, is men
op allerlei middelen bedacht om door de uitvinding van
eene nieuwe, goedkoope papierstof, de te vreezen prijs-
verhooging van het papier zoo mogelijk te voorkomen. Het
zoogenaamde strooppapier, vervaardigd uit stroo of lijn ge-
zaagd hout, is alom reeds bekend en kan mede dienen om
het uit lommen vervaardigde papier in vele opzichten te
vervangen.

Thans blijkt het, dat men ook uit turf papier kan ma-
ken — namelijk pakpapier. In Piemont, alwaar men uit-
gestrekte veengronden vindt, van houtachtige soort, is
men het eerst op dit denkbeeld gekomen. Ook in Duitsch-
land zijn daarvan proeven genomen en werd eene zeer
sterke soort van papier verkregen. In 1838 verscheen te
Keulen een werkje, waaruit o. a. bleek, dat 100 pd. turf
25 pd. papier kan opleveren. 't geen ook dan nog een
voordeelig resultaat zou geven.

De wijze van bereiding van dit turfpapier heeft veel
overeenkomst met die, waarop het strooppapier gemaakt
wordt. De turf wordt eerst genoegzaam gewasschen, om
al de aardachtige bestanddeelen van den houtvezel af te
scheiden; dan wordt hij in een scherp bijtend mengsel
geplaatst, waar hij 24 uren in blijft weken; vervolgens
4 uren in een bad van verdund chloorwaterstofzuur gedaan
en voortdurend geroerd, dan in water gewasschen en in
eene zwakke oplossing van aluin gezet. Na korten tijd
wordt dit vocht afgetapt en de overblijvende massa wordt
met chloor gebleekt en met 5 à 10 pond uitgeplozen touw
of lommen vermengd, per machine doorwerkt en op de
gewone wijze tot papier gemaakt; — dit is de bereiding,
die gevolgd wordt bij den heer Lalleman, te Basançon,
die er octrooi voor heeft. Natuurlijk zou de ruwe stof,
zoo uit veen genomen, even goed voldoen en nog de
kosten van drooging enz. besparen. (Gron. Ct.)

Wij vinden in den *Almanak voor den Landbouw en
Veeleelt van 1855*, de volgende merkwaardige bijzonder-
heid:

In het jaar 1832 werden door den majoor A. C. Paauw
voor Odessa in Rusland, te Sneek gekocht en vervoerd;
530 Moederschapen, een- en tweejarig; 22 Rammen
dito; 26 Moederlammen, in het voorjaar geboren; 5 Rammen
dito; 14 stuks tweejarige gedekt zijnde Koeijen; 6 Stieren;
2 vijfjarige zwarte Merriepaarden; en 1 witte Geit.

Het vee was bestemd om het Friesche ras in Rusland
over te planten: de paarden tot het trekken van een
wagen vol benodigdheden; de geit tot voorgangster van
den geheelen troep. Met gewilligheid trekt zij eene poort
door, treedt eene pont in, gaat eene brug op, enz. De
schapen volgen gaarne de geleidelste, daar dit anders veel
moeite baart. Op den 21 Junij zette de trein zich
in beweging, in drie verschillende afdelingen, een half
uur van elkander verwijderd, onder geleide van twee
koeijenhoeders, een paardenknecht, acht schaapherders,
een schapendoctor en onder het oppertoezicht van den heer
Plantenga, van Leeuwarden. De reisroute was zorgvuldig
voorgeschreven. Des morgens vroeg maakte men drie uren
afstands in den tijd van vijf of zes uren: dan hield men
rust; des namiddags evenzoo. Alle volkrijke steden en
straatwegen moesten vermeden worden, en de chef altijd
vooruut zijn of iemand zenden, ten einde te zorgen, dat
zij overal dadelijk na hunne aankomst goede weide vonden
om uit te rusten. En alzoo is deze togt van Sneek naar
Odessa (een afstand van 580 uren) gelukkig voltoerd, en
zijn zij aldaar in goeden welstand aangekomen.

Leijden, 27 Jan. Heden zijn alhier tot doctoren in
de regten gepromoveerd, de heeren F. C. van der Hoeven
van Como, en A. J. van Eekelen van Middèlburg, heiden
na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales, de promo-
tie van den eerstgemelden was vergezeld van eenige acade-
mische proeven, bevattende bijdragen tot de geschiedenis
van den Sondtol.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 28 Jan. 1855.

Frederik Willem Romijn, 21 j., met Alida Horsman, 19
j. — Johannes Adrianus Bonart, 25 j., met Cornelia de Veer,
36 j. — Frederik Welter, 29 j., met Antonetta Maria Sas,
25 j. — Nicolaas Jacobus van Wissen, 41 j., wedr. van Heeltje
Knollenberg, met Maria Wagemans, 31 j. — Jacobus Gerardus
van Munster, 27 j., met Elisabeth Antonetta Scholder, 23 j. —
Johannes Bake, 29 j., met Elizabeth de Jong, 37 j. — Gij-
bertus Gerae, 30 j., met Jacoba van Pommeren, 38 j. —
Arie Roos, 25 j., met Adriana van Mourik, 23 j. — Evert
Jeddello van Rooij, 45 j., wedr. van Pietronella Johanna
van der Hoeven, met Pieterpella Johanna Bronkhorst, 45 j., wedr.
van Johan Daniël Beek. — Johannes Brasser, 44 j., wedr. van
Catharina Sterkens, met Wilhelmna Frederica Zippel, 34 j.,
wed. van Jan Dortmond. — Nicolaas Bernardus Fraken, 32
j., met Marretje van Breukeleveen, 32 j. — Krijn Wesselman,
26 j., met Hendrika Hennink, 26 j. — Hendrik de Loos, 29
j., met Anna Margaretha Hesse, 24 j.